

Gegants del Figaró

Figaró-Montmany

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Nucli del Figaró
Emplaçament Ajuntament de Figaró-Montmany. Crta de Ribes n.34.

Coordenades:

Latitud: 41.72149
Longitud: 2.27297
UTM Est (X): 439527
UTM Nord (Y): 4619110

Classificació

Número de fitxa 08134-232
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Figaró-Montmany. Crta de Ribes n.34. Figaró-Montmany 08590.

Fitxes associades:

[El Socau](#)

Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dl., 31/01/2005 - 00:00

Descripció

Representació femenina d'Artiguella del Figaró. El nom li ve donat perquè el poble de Figaró-Montmany volia que la seva geganta representés algú del municipi que recordés els inicis de la història d'aquesta població. Els trets influenciats amb l'herència de la renaixença representen el món rural i la pagesia. La geganta vesteix una brusa negra amb puntes blanques i una faldilla estampada en blau i gris i amb un davantal de puntes. Té el cabell recollit amb un pentinat d'època i a la mà dreta porta un pom de flors mentre que l'esquerra està estirada. Aquesta pesa uns 60 Kg, té una alçada d'uns 2,55 m i està construïda en cartró pedra. Els dos capgrossos d'uns 60 cm d'alcària representen les cares masculines de Pere Xicola i Nicolau de Comes somrient i amb una expressió satírico-burleta.

Observacions:

Geganta Guillemona Artiguella i els dos capgrossos: Pere Xicola (el batlle) i Nicolau de Comes (el rectoret).

Història

La figura de la geganta i els capgrossos del Figaró està inspirada amb la documentació baix medieval de Sant Cristòfol de Monteugues. En aquesta, i en el decurs de les Visites Pastorals, s'esmenta que el rector Jaume de Comes havia tingut una enganxada amb el bisbe durant la visita pastoral a la Garriga de l'any 1313 quan, segons declaració dels parroquians interrogats pel bisbe, el prevere tenia a la parròquia de Monteugues una concubina anomenada n'Artiguella. Aquesta noia era filla del garriguenc Pere Sartiguella de la qual es diu que vivia a "Figueró" ...tenet in ipsa parrochia publice concubinam, idelicet, Nartiguelam, filiam Petri Sartiguella parrochiani de sa Garriga, et moratur a Figero... Es té constància que els rectors de Monteugues tenien concubines habituals, donat que l'any 1307 el bisbe ja havia trobat indicis d'aquesta conducta per part del rector anterior, Bernat Costa, el qual es veia "in loco suspecto" amb Guillema de Mont-ras. El prevere Comes, però anunciant ja la seva actitud al 1323 encara tenia la mateixa concubina durant la visita de 1314 i mantenia relacions "amb freqüència". De fet, i segons declaració del rector de la Garriga, el 1314 Jaume de Comes tenia una altra dona anomenada Esquirola a Corró d'Avall, amb la qual havia tingut una filla que vivia amb ell a l'església de Monteugues. Aquest comportament contradeia obertament els principis de la reforma impulsada des del bisbat i unit a la força que posseïen els preveres Comes a l'Alt Congost per la seva aliança amb les principals cases de pagès feia que la intervenció episcopal fos qüestió de temps. L'enfrontament entre els diversos rectors de parròquies isolades amb les autoritats eclesiàstiques és un fet palès des de l'alta edat mitjana que no sempre ha quedat evidenciat a les fonts. Per el cas de Figaró-Montmany aquesta anèctoda ha esdevingut l'argument escollit per tal de recuperar una tradició, la pràctica gegantera, que es trobava perduda al poble i al mateix temps actualitzar i donar a conèixer part de la història del municipi. El 5 setembre de 2004 l'Ajuntament de Figaró-Montmany, en els actes de la Festa Major va presentar la nova geganta del Figaró "Artiguella" i posteriorment s'han elaborat els dos capgrossos representat en batlle del municipi al segle XVI, en Pere Xicola i el rector de Sant Cristòfol de Monteugues, en Nicolau de Comes. Són populars a tots els països occidentals d'Europa. Es creu que estan influenciats per la representació del gegant Goliat que desfilava vençut en les antigues processons del Corpus. En un principi a es feia la figura d'un sol gegant, però més tard apareixen les gegantesses o gegantes formant parella amb el Gegant; junt a petites representacions de caire satíric en forma de capgrossos. Aquesta representació antròpica a gran escala ha permès aglutinar els trets específics d'un municipi esdevenint un element imprescindible de la intimitat ciutadana.

Bibliografia

AADD. 2004. L'auca de Vallcàrquera i els Sants Patrons. Ajuntament de Figaró-Montmany. OLIVER, J. 2000. Història de Figaró-Montmany. Vol. 1: Figaró abans de ser-ho, Ajuntament de Figaró-Montmany. <http://www.elfigaro.net/>

